

gemeente harderwijk

Bestemmingsplan begraafplaats Elzenhof

17 juni 1999

Inhoudsopgave

1. AANLEIDING EN DOEL VAN HET PLAN.	3
1.1. Aanleiding van het plan	3
1.2. Doel van het plan	3
2. ALGEMENE ASPECTEN.	5
2.1. Bij het plan behorende stukken.	5
2.2. Ligging van het plangebied.	5
2.3. Huidige beleidskader.	5
2.3.1. Vigerend bestemmingsplan.	5
2.3.2. Ontwikkelingsvisie Harderwijk.	6
3. BESCHRIJVING EN VERANTWOORDING VAN HET PLAN.	7
3.1. Eisen en richtlijnen.	7
3.1.1. Wettelijke eisen.	7
3.1.2. Aanvullende wensen en richtlijnen.	7
3.1.3. De eisen, wensen en richtlijnen van belang voor dit bestemmingsplan	8
3.2. Capaciteitsberekening.	10
3.2.1. Over de berekening zelf	10
3.2.2. Slotsom, conclusie en uitgangspunt	11
3.3. Hoofdpopzet.	11
3.4. Openbaar vervoer en verkeersveiligheid en parkeren.	12
3.4.1. Openbaar vervoer.	12
3.4.2. Verkeersveiligheid.	12
3.4.3. Parkeren.	12
3.5. Juridische opzet.	13
3.5.1. Algemeen	13
3.5.2. Onderhavig bestemmingsplan.	13
4. UITVOERBAARHEIDS- EN REALISERINGSASPECTEN	15
4.1. Akoestische aspecten	15
4.2. Bodem	18
4.2.1. Algemeen	18
4.2.2. Resultaten bodemonderzoek	18
4.3. Archeologie.	19
4.3.1. Algemeen/provinciaal beleid.	19
4.3.2. Archeologische situatie plangebied.	19
4.4. Economische uitvoerbaarheid (vernummen naar: 4.4.)	20
4.5. Fasering.	20
5. OVERLEG EN INSPRAAK	22
5.1. Overleg ex artikel 10 BRO	22
5.2. Inspraak	24

BIJLAGEN:

Natte paragraaf d.d. 27 april 1999 van Oranjewoud (projectnummer 17589-17878).

Ingediende zienswijzen ten aanzien van dit bestemmingsplan.

Verslagen hoorzittingen inzake zienswijzen.

Commentaar op de zienswijzen versie 26 mei 1999/JEM/versie gemeenteraad.

Raadsbesluit d.d. 17 juni 1999, nr. 45 met bijbehorend pre-advies d.d. 11 mei 1999.

1. AANLEIDING EN DOEL VAN HET PLAN.

1.1. Aanleiding van het plan

Op grond van de capaciteitsberekening, uitgifte en terugontvangst van eerder uitgegeven graven, zal de huidige begraafplaats voor het jaar 2000 vol zijn. Het aantal begrafenissen blijft - ondanks het toegenomen aantal crematoria - naar verwachting gemiddeld toenemen. Er zal nog wel een restcapaciteit aan terug te ontvangen graven op de huidige begraafplaats blijven bestaan, die opnieuw kan worden uitgegeven. Omdat de huidige begraafplaats 'Oostergaarde' wordt omkneld door kantoorbebouwing, industriespoor/rijksweg N302 en woningbouw is aldaar geen uitbreiding meer mogelijk. Er moet dus een nieuwe locatie worden gevonden voor de aanleg van een tweede begraafplaats. Daartoe zijn vijf locaties onderzocht. Hierover is door de werkgroep Nieuwe Begraafplaats op 8 februari 1996 een rapportage uitgebracht met als onderwerp: 'Locatiekeuze en Schetsverkenning Begraafplaats'. In paragraaf 2.3. onder 'Ontwikkelingsvisie Harderwijk' wordt daarop nader ingegaan. Op 9 april 1996 besluiten burgemeester en wethouders om - mede op advies van de commissie stadsontwikkeling d.d. 26 maart 1996 - alleen de locatie Elsweg in de inspraak te brengen. Het Eindverslag inspraak - vastgesteld op 26 november 1996 - geeft aan, dat met deze locatie verder kan worden gegaan.

1.2. Doel van het plan

De realisering van een nieuwe begraafplaats aan de Elsweg - die inmiddels de naam 'Elzenhof' heeft gekregen is derhalve urgent. Het nu voorliggende bestemmingsplan vormt het ruimtelijk-planologisch kader voor een zo snel mogelijke ontwikkeling en realisering van deze begraafplaats.

Het doel van dit bestemmingsplan is dus het op een planologisch juiste wijze inpassen van deze begraafplaats. Een vestiging van een crematorium alhier is dan ook uitgesloten. Hierbij wordt de gewenste ruimtelijke structuur aangegeven in de vorm van de nodige eindbestemmingen voor dit gebied. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn het bieden van een goed gelegen begraafplaats met een doelmatige ontsluitingsstructuur en een goede inpassing in het landschap en de woon-omgeving.

Het plan dient ook als basis voor de activiteiten die samenhangen met de uitvoering van deze begraafplaats: grondverwerving, het geschikt maken van de grond en de uitvoering van de ontsluitingsstructuur met bijbehorende parkeerplaatsen en bouwwerken.

Tenslotte is het plan bedoeld voor doelmatig ruimtelijk beheer, door regeling van het toekomstige gebruik van de nader in te richten gronden. Dit bevordert de rechtszekerheid van belanghebbende eigenaren en gebruikers.

2. ALGEMENE ASPECTEN.

2.1. Bij het plan behorende stukken.

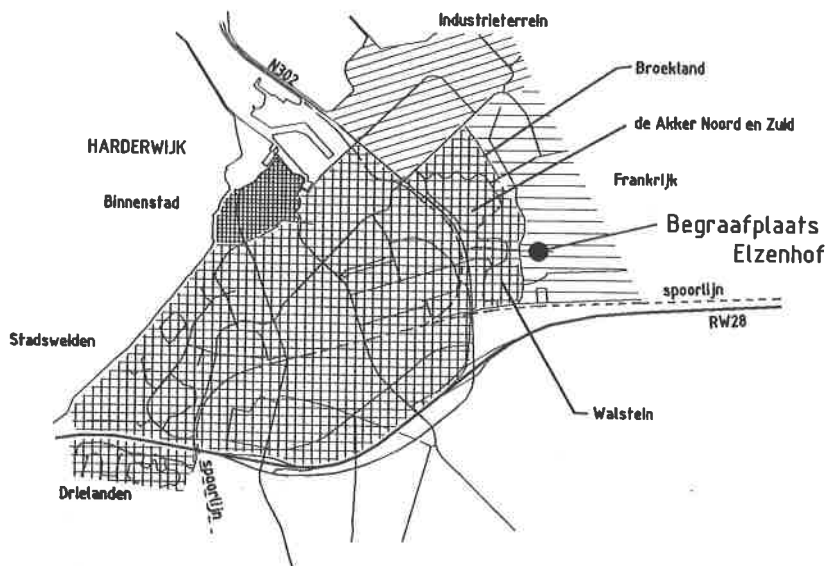
Het bestemmingsplan Algemene begraafplaats is een partiële herziening van het bestemmingsplan 'Buitengebied III' en is vervat in de volgende stukken:

- de kaart, tekeningnummer S14-P38 bestaande uit één blad;
- de voorschriften, waarin bepalingen zijn opgenomen over de inhoud van de (eind-)bestemmingen, alsmede uitgewerkte voorschriften omtrent het bouwen.

Het bestemmingsplan gaat vergezeld van deze toelichting. Hierin wordt de opzet van het plan beschreven en zijn de aan het plan ten grondslag liggende gedachten vermeld, alsmede de resultaten van inventarisatie, onderzoek en inspraak. De resultaten van het overleg ex. artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening zijn eveneens in de toelichting van het uiteindelijke bestemmingsplan opgenomen. Bovendien is het zo, dat het plan naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen op enige punten ambtshalve is gewijzigd. Dat betreft een ander systeem van grondwaterkwaliteitsbeheersing (paragraaf 3.1.3 van deze toelichting) en het aanbrengen van enige wijzigingen in de begrenzingen van bestemmingen. Hieraan wordt eveneens in de tekst van deze toelichting aandacht besteed.

2.2. Ligging van het plangebied.

Het plangebied is gelegen aan de oostkant van de wijken Walstein en De Akker en wordt begrensd door het Bakkerswegje, de Grensweg, de Elsweg en de Overkampsweg.

2.3. Huidige beleidskader.

2.3.1. Vigerend bestemmingsplan.

Zoals hiervoor ook reeds aangegeven vormt dit bestemmingsplan een partiële wijziging van het bestemmingsplan 'Buitengebied III'. In dit bestemmingsplan is dit plangebied grotendeels bestemd voor 'agrarisch gebied met landschapswaarden' en voor een relatief klein gedeelte voor 'weg'. Dit laatste betreft een gedeelte van de Bakkersweg die in het plangebied van het onderhavige bestemmingsplan is opgenomen en uiteindelijk de doorgaande functie (verbinding tussen Grensweg enerzijds en Overkampsweg anderzijds) zal verliezen. Voor wat betreft de landschappelijke elementen vermeldt de toelichting op het bestemmingsplan 'Buitengebied III' hierover onder meer het volgende:

“Het gebied tussen de Zuiderzeestraatweg en de spoorlijn vertoont weinig variatie in bodem, hoogteligging en waterhuishouding. Het is een zeer hooggelegen (grondwatertrap 4) gebied met humushoudende zandbodems met als zodanig een geringe milieudifferentiatie.

Er komen droogtebestendige vegetatie-eenheden voor, met kenmerkende houtige gewassen zoals berk en eik. De bestaande beplanting (bomen en struiken) komt hoofdzakelijk voor ter plaatse van de bebouwingen (erfbeplantingen) en wegen (wegbeplantingen). Incidenteel komen nog mooie eikenwallen voor, die vaak een restant zijn van een grotere wal of een serie wallen uit het verleden.”

Meer in het bijzonder kan worden gezegd, dat het plangebied zich momenteel kenmerkt door een grote openheid met zeer weinig bomen en beplanting; specifieke landschappelijk waardevolle elementen ontbreken. Het gebied wordt deels als grasland (paarden), deels als volkstuin en deels als landbouwgrond (verbouw van maïs) gebruikt.

2.3.2. Ontwikkelingsvisie Harderwijk.

Ten aanzien van dit plangebied stelt de Ontwikkelingsvisie Harderwijk het volgende:

“De keuze voor de Elsweg-locatie is eind 1996 gemaakt, na inspraak op basis van het rapport Locatiekeuze en schetsverkenning gemeentelijke begraafplaats (d.d. februari 1996).

Voordat een uitgebreide locatieafweging aan de orde kwam zijn vijf potentiële locaties van 7 ha groot voor een nieuwe begraafplaats in beschouwing genomen:

- locatie Kreek op de kruising Blauwe Long en Groene Zoom van Drielanden;
- locatie Fokko Kortlanglaan in de Groene Zoom nabij de kruising Westermeeenweg en Groene Zoomweg;
- locatie Bos in het noordelijke deel van het Strokelbos langs de Leuvenumseweg;
- locatie Overkampseweg op de Hierdense Enk, ten oosten van Frankrijk;
- locatie Elsweg, in het zuidelijk deel van de Hierdense Enk, net ten noordwesten van het intensieve veehouderijgebied.

Na een eerste vergelijking van de locaties mede op basis van een eerste rapportage werkgroep Nieuwe Begraafplaats (d.d. 12 juni 1995), bleek dat locaties (2), (3) en (4) zeer moeilijk haalbaar waren en niet interessant waren voor verdere studie en afweging. Locatie (2) scoorde als onderdeel van de Groene Zoombuffer ruimtelijk gezien zeer goed. Financieel gezien zou het een relatief dure locatie zijn (ophoging ca. wegens hoge grondwaterstanden). Bovendien rezen er twijfels over de vraag of op deze plek nabij het mogelijk toekomstige stationsgebied Drielanden, alsmede nabij de kruising Groene Zoomweg/Verlengde Ceintuurbaan en Westermeeenweg/2^e Verbindingsweg een duurzame reservering voor een begraafplaats wel zo strategisch is. Andere stedelijke functies zoals kantoren, maatschappelijke doeleinden en andere werkgelegenheidsfuncties in de nabijheid van de daar geprojecteerde NS-halteplaats zouden bij nader inzien op langere termijn veel beter op locatie (2) passen. Locatie (1) viel later toch af, vanwege te hoge aanlegkosten in vergelijking met locatie (4).

Locatie (3) is de goedkoopste locatie, doch bleek uiteindelijk bij overleg met de provincie op te grote planologische bezwaren te stuiten door de ligging in het Centraal Veluws Natuurgebied. In het kader van het Eindverslag Inspraak nieuwe begraafplaats (locatie Elsweg) is dit nog eens bij de provincie afgetast en bevestigd. Dit eindverslag is op 26 november 1996 vastgesteld. Pas als er aangetoond is dat vanuit planologisch-ruimtelijk oogpunt elders in Harderwijk geen geschikte locaties voor handen zijn, zou de provincie een locatie in het bos in overweging willen en kunnen nemen. Locaties op een voor bos en natuur bestede plek dienen overigens elders in de vorm van nieuw bos te worden gecompenseerd. Binnen Harderwijk lijkt hier vooralsnog weinig ruimte voor aanwezig.

Locatie (4) werd landschappelijke gezien als te beeldverstorend voor de Hierdense Enk beschouwd. Ook de ontsluiting werd niet als optimaal gezien. Als variant hierop is verder gestudeerd op een alternatieve plek aan de zuidrand, die als locatie (5) is gepresenteerd en verkozen als beste optie. Uit oogpunt van beheer zijn er extra voordelen gelet op de relatief korte afstand tot de bestaande begraafplaats Oosteinde.”

3. BESCHRIJVING EN VERANTWOORDING VAN HET PLAN.

3.1. Eisen en richtlijnen.

3.1.1. Wettelijke eisen.

Op grond van artikel 33 van de algemene Wet op de lijkbezorging moet iedere gemeente zorg dragen voor de inrichting van een plaats waar overledenen ter aarde kunnen worden besteld. De inrichting dient aan bepaalde voorwaarden te voldoen. De hieronder genoemde voorwaarden vloeien voort uit de wetgeving terwijl hierna onder 3.1.2. de aanvullende wensen en richtlijnen aan de orde worden gesteld:

- B. Het bodemmateriaal van een begraafplaats dient een zodanig groot luchthoudend poriën-volume te bevatten, dat een voldoende mate van gasdiffusie in de bodem is gewaarborgd. Een ongestoord bodemprofiel van zand- en zavelgrond is het meest geschikt. Het bodemmateriaal mag voorts het proces van de lijkvertering niet in ongunstige zin beïnvloeden.
- C. Wanneer de gemiddelde hoogste grondwaterstand zodanig hoog is dat de graven zich niet ten minste dertig centimeter boven dat niveau zullen bevinden moet vooraf ophoging plaatsvinden met materiaal dat aan het gestelde onder 1 voldoet. Dit is niet nodig indien het gewenste resultaat door verlaging van de grondwaterstand kan worden bereikt.
- D. Onder en rond een begraafplaats dient - afhankelijk van de geohydrologische situatie ter plaatse - in de regel een ontwaterings- en afwateringssysteem aanwezig te zijn, dat twee functies heeft:
 - * het dient zorg te dragen voor de vereiste (grond)waterpeilbeheersing;
 - * het dient te waarborgen dat eventuele verontreiniging zich niet onbeheerst kan verspreiden via het oppervlaktewater of grondwater, inclusief de diepere, onderliggende bodemlagen. Voor een goede vertering is een zuurstofrijke en tamelijk (lucht)vochtige omgeving nodig. Omdat de luchtvochtigheid in Nederland meestal voldoende hoog is, dient (overtollige) neerslag snel te worden afgevoerd. Hiertoe zal meestal een drainage van de begraafplaats noodzakelijk zijn. Verder is uit onderzoek gebleken, dat drainwater ongewenste stoffen kan bevatten, zodat dit niet zonder meer overal kan worden geloosd. Het dient daarom te worden verzameld en op de riolering te worden geloosd. In alle gevallen zal de lozing tenminste in overleg en meestal met een vergunning van de water- kwaliteitsbeheerder moeten plaatsvinden.
- E. Er dienen op een begraafplaats geen ondergrondse werken als kabels en leidingen te worden aangelegd, met uitzondering van werken ten behoeve van de op de begraafplaats aanwezige voorzieningen.
- F. De afstand van een graf tot de erfscheiding van de begraafplaats bedraagt ten minste een meter.

3.1.2. Aanvullende wensen en richtlijnen.

In Harderwijk zijn in aanvulling op de wettelijke eisen de volgende wensen en richtlijnen van belang:

- 1. rond een begraafplaats dient bij voorkeur een dichte omheining of een groenblijvende (haag) beplanting met een hoogte van ten minste twee meter aanwezig te zijn;
- X 2. de geluidbelasting dient bij voorkeur niet boven de 40 dB(A) uit te komen. Bij een hogere geluidbelasting wordt veel hinder ondervonden tijdens het spreken aan een graf en wordt de rust van een begraafplaats verstoord;
- 3. de begraafplaats dient goed bereikbaar te zijn voor rouwstoeten. Dat geldt met name ook voor de bebouwing op de begraafplaats, die zo dicht mogelijk bij de hoofdingang moet worden gesitueerd;
- 4. de oppervlakte dient ca. 7 ha te zijn, waarvan de oppervlakte nodig voor aanleg van grafvelden zo nodig is te faseren. Deze totale oppervlakte is gebaseerd op een capaciteit van 4.600 graven;

5. tot 1 juli 1991 gold de bepaling dat geen begraafplaats mocht worden aangelegd binnen 50 meter van de bebouwde kom. In de nieuwe wet is hierover niets meer geregeld. Echter, in het kader van de zogenaamde Inspectierichtlijn lijkbezorging wordt gesteld dat de afstand tussen woningen en begraafplaatsen in het algemeen zo'n 20 à 30 meter dient te zijn. Het gaat hierbij zowel om woningen die deel uitmaken van de bebouwde kom als om solitaire woningen in het buitengebied. Vanuit de ruimtelijke ordening dient te worden gezorgd dat begraafplaats en naastgelegen bestemmingen elkaar zo weinig mogelijk beïnvloeden;
6. het terrein dient bij voorkeur een goede relatie te hebben met het woongebied. Dit kan bereikt worden door goede fiets- en wandelverbindingen;
7. in het bestemmingsplan dient voor het hele terrein de bestemming begraafplaats te worden vastgelegd. Op grond van de exploitatie dient het terrein in fasen te worden aangelegd.

3.1.3. De eisen, wensen en richtlijnen van belang voor dit bestemmingsplan

Een aantal van deze eisen, wensen en richtlijnen zijn alleen van belang in het kader van de realisering en het beheer van de begraafplaats en behoeven c.q. kunnen geen aandacht krijgen op de plankaart en/of de bestemmingsplanvoorschriften. Dit geldt voor het bodemmateriaal, de eventuele ophoging, het ontwaterings- en afwateringssysteem en de kabels en leidingen. Ten aanzien van het ontwaterings- en afwateringssysteem wordt - mede in verband met hierover gemaakte opmerkingen in het kader van het overleg als bedoeld in artikel 10 BRO - nog wel het volgende opgemerkt:

Op de begraafplaats 'Elzenhof' worden ten hoogste twee lijken boven elkaar begraven.

Uitgaande van de vereiste 65 centimeter grond boven de bovenste kist, een begraafruimte voor een bovenste ('kap')kist tot 55 centimeter hoog, de vereiste tussenruimte van 30 centimeter, een onderste ('kap')kist tot 55 centimeter hoog en een minimale afstand van 30 centimeter boven het niveau van de gemiddeld hoogste grondwaterstand resulteert dit in een totale afstand tussen maaiveld en de gemiddeld hoogste grondwaterstand van 235 centimeter.

De huidige situatie is als volgt:

Het terrein is licht hellend van circa 5,50 m boven NAP in de zuidoosthoek, tot circa 5,00 m boven NAP in de noordwesthoek. De gemiddelde terreinhelling bedraagt circa 1 : 500.

De bodem bestaat tot op grote diepte uit zand, in de bovenste halve meter is er enige bijmenging van humeus materiaal.

De gemiddeld hoogste grondwaterstand op basis van een 6-tal peilbuizen rond de locatie en de meetreeksen van 01-01-1988 tot en met 01-01-1996 ligt op circa 2,50 meter beneden het maaiveld. De helling van de grondwaterstand komt ongeveer overeen met de terreinhelling.

Dit leidt tot de volgende conclusie:

De locatie is voor wat betreft de grondwaterstand zonder ingrepen geschikt om bij een ongestoord bodemprofiel van de aanwezige zandgrond twee diep te begraven. Hierbij bevindt de onderste kist zich nog op meer dan dertig centimeter boven de gemiddeld hoogste grondwaterstand. Bij de aanleg van de diverse voorzieningen komen uit de bouwput van de aula, de cunetten van parkeerplaatsen, wegen en paden aanzienlijke hoeveelheden zand met een bijmenging van humeus materiaal vrij. Dit kan worden gebruikt om plaatselijke lagere delen van het terrein op te hogen. Hiermee zal de veiligheid tegen een mogelijk hogere gemiddeld hoogste grondwaterstand in de toekomst, bijvoorbeeld als gevolg van maatregelen ter bestrijding van de verdroging, worden vergroot.

Ook is nagedacht over maatregelen tegen verspreiding verontreiniging. Aanvankelijk was het de bedoeling om - ter voorkoming van onbeheerste verspreidingen van eventuele verontreinigingen naar het grondwater inclusief de onderliggende bodemlagen - een horizontaal drainagesysteem in de verzadigde zone aan te brengen.

Dit zou in ieder geval kunnen zorgdragen voor het afvoeren van elke eventuele vorm van optredende verontreiniging. Dit leverde echter onoverkomelijke bezwaren op bij het waterschap c.q. de provincie. Een dergelijk drainagestelsel leidt namelijk tot een verlaging van het grondwaterpeil hetgeen volgens provinciale richtlijnen niet is toegestaan. Bovendien treedt er een ongewenste verdunning op van het afvalwater.

Terzake is daarom een nader rapport verzorgd door een externe deskundige, ingenieursbureau 'Oranjewoud' en op 23 april jongstleden onder de naam 'Natte paragraaf ten behoeve van de voorbereiding artikel 10 overleg bestemmingsplan begraafplaats Elzenhof' aan de Elsweg te Harderwijk' uitgebracht. Dit rapport is als bijlage aan het einde van deze toelichting toegevoegd.

De conclusies uit dit rapport kunnen als volgt worden samengevat:

- aanleg van een ontwaterings-afwateringssysteem is voor het realiseren van een minimaal vereiste grondwaterstand naar verwachting niet noodzakelijk indien de laagste terreingedeelten worden opgehoogd en/of plaatselijk lichte egalisatie wordt uitgevoerd (conclusie cf. die in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan);
- beheersing van eventueel verontreinigd grondwater kan zowel door middel van bemalen drainage alsook met behulp van bronbemaling (diepwells);
- in tegenstelling tot een drainagesysteem kan bronbemaling aan de benedenstroomse zijde van de begraafplaats ook achteraf bij gebleken noodzaak worden aangebracht;
- de bij bronbemaling optredende grondwaterstandverlagingen zijn zeer gering (ter plaatse van de deepwells circa 0,3 meter en op een 250 tot 3000 meter nog circa 0,1 meter) en vooralsnog kan er dan ook van worden uitgegaan dat deze verlagingen geen nadelige effecten zullen hebben voor de omgeving (landbouw van nature al lage grondwaterstanden, hangwaterprofiel/bebouwing fundatie op staal/vaste ondergrond derhalve geen risico's voor schade aan gebouwen);
- beheersing van verontreinigd grondwater is eerst nodig nadat uit periodieke analyses van controlepeilbuizen blijkt, dat het grondwater verontreinigd is (resultaten toetsen aan het toetsingskader uit de Wet Bodembescherming) en uit te voeren overleg met het bevoegd gezag blijkt dat verdere maatregelen (dan alleen monitoring) vereist is;
- bij beheersing van verontreinigd grondwater zijn er geen risico's voor verontreiniging van eventueel aanwezige particuliere putten in de omgeving (benedenstrooms) van de begraafplaats.

Synchroon aan de totstandkoming van dit deskundigenrapport is er met de inspectie van de milieuhygiëne (de heer Van Oostenbrugge) uitgebreid contact geweest over deze problematiek. Hieruit is het volgende gebleken. Het belangrijkste is te waarborgen dat graven zich boven het niveau van het grondwater bevinden zodat kan worden voldaan aan het vereiste dat de bodem voldoende vermogen heeft de vertering van stoffelijke overschotten te laten plaatsvinden. Daarnaast staat in de inspectierichtlijn dat een begraafplaats permanent onderbemalen moet worden. Op basis hiervan was dan ook (in de toelichting op het ontwerp-bestemmingsplan) uitgegaan van een horizontaal drainagesysteem. Nu blijkt echter dat dit onderdeel van de richtlijn als niet realistisch wordt aangemerkt wanneer het uitsluitend om het percolaat gaat. Alleen in het geval van een daadwerkelijk te verwachten zeer ernstige specifieke verontreiniging zouden maatregelen nodig kunnen zijn. Wel is aangegeven, dat de gemeente op zich een eigen verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van ook dit onderdeel in de inspectierichtlijn. Dit kan betekenen dat de gemeente toch kiest voor een permanente onderbemaling in het geval dat in de directe omgeving van de nieuwe begraafplaats veel grondwater voor particulier gebruik (b.v. volkstuintencomplex) wordt onttrokken. Dat is hier evenwel niet aan de orde terwijl het grondwater ook reeds in meer of mindere mate is vervuild vanwege de bovenstrooms gelegen intensieve veehouderijbedrijven. Op basis hiervan kan dus worden geconcludeerd dat een drainagesysteem alleen voor de opvang van het percolaat niet meer is vereist. Ten slotte is er over genoemd deskundigenrapport en de reactie van de inspectie voor de milieuhygiëne overleg gevoerd met het waterschap Veluwe. De eindconclusie is, dat er voor de nieuwe begraafplaats geen drainagesysteem zal worden aangelegd en eveneens niet op voorhand een bronbemaling zal worden gerealiseerd. Daarbij wordt wel gekozen voor het monitoren van het grondwater, zodat zo nodig ook duidelijkheid kan worden gegeven richting omwonenden. Dit kan ook betekenen dat er zo nodig achteraf alsnog een ontwateringssysteem in de vorm van bronbemaling (diepwells) moet worden aangebracht. Met deze eindconclusie kan het waterschap Veluwe zich verenigen.

In dit kader kan nog worden opgemerkt, dat in zuidelijk Zuid-Holland in de jaren 80 onderzoek is uitgevoerd naar de invloed van begraafplaatsen op de kwaliteit van oppervlakte-, drain- en grondwater. Het onderzoek heeft geen of nauwelijks invloed daarop aangetoond. Dit zal dus waarschijnlijk betekenen, dat het aanbrengen van een bronbemaling ook in Harderwijk (voorlopig) niet aan de orde zal zijn. Ten slotte moet er indien noodzakelijk bij de verdere uitwerking van de begraafplaats conform de adviezen van Oranjewoud nog wel aandacht worden besteed aan een gedetailleerde waterpassing van de maaiveldhoogten, een onderzoek naar de heersende grondwaterstanden en de fluctuaties daarin, het bepalen van de doorlatendheid van de ondergrond in verband met in te stellen onttrekkingdebit en toekomstige verlagingslijnen van het grondwater en een eventuele inventarisatie van risicovolle objecten/situaties in deze omgeving met betrekking tot mogelijke grondwaterstandverlagingen en een nadere uitwerking van de eventueel toe te passen bronbemaling.

Aan de overige eisen, wensen en richtlijnen (afstanden, afscherming, geluidbelasting, bereikbaarheid, te bestemmen oppervlakte en de relatie met het woongebied) is ook aandacht besteed. Voor zo veel nodig wordt hierop in het vervolg van deze toelichting nog nader teruggekomen.

3.2. Capaciteitsberekening.

3.2.1. Over de berekening zelf

Een capaciteitsberekening van een nieuwe begraafplaats is een cruciaal gegeven bij bepaling van de grootte van de benodigde oppervlakte. Als uitgangspunt gold een eerdere aanname dat 4.600 uit te geven graven toereikend zijn voor ongeveer 100 jaar. Dit was mede gebaseerd op een rapportage uit 1990. In die capaciteitsberekening was evenwel geen rekening gehouden met de toekomstige leeftijdsopbouw en de effecten op langere termijn van de naoorlogse geboortegolf. Deze gegevens zijn er nu wel bij betrokken met als resultaat dat er meer grafruimte nodig zal zijn. Hierna is dit onderbouwd.

De uitkomst van de capaciteitsbehoefte is van belang voor zowel de planologische inpasbaarheid van de nieuwe begraafplaats als voor de financiële beoordeling van de gevolgen voor de tarieven. Uitgangspunt is een begraafplaats van 7 ha, waarvan 1 ha nodig is voor gebouwen, parkeer-ruimte en dergelijke, zodat voor de grafvelden 6 ha overblijft hetgeen overeenkomt met 4.600 graven. Fasering is noodzakelijk waarbij om diverse redenen ten minste 2 ha gelijktijdig aangelegd moet worden hetgeen overeenkomt met 1.530 graven.

Factoren die van belang zijn bij de capaciteitsvaststelling zijn:

- a. de ontwikkeling van de bevolkingsgroei;
- b. de vergrijzing van de bevolking;
- c. ontwikkeling van het aantal crematies;
- d. het aantal graven dat retour wordt ontvangen op de thans bestaande oude begraafplaats;
- e. de wijze van grafuitgifte.

Over deze factoren kan het volgende worden opgemerkt:

- a. De ontwikkeling van de bevolking is bekend. Een blik op het bevolkingsverloop over een reeks van jaren maakt het volgende duidelijk: van 1800 tot 1900 verdubbelde het aantal inwoners zich van 3.600 tot 7.300. In de jaren vanaf 1940 tot en met 1997 is de vermeerderingsfactor echter 3,91; de bevolking groeide in die periode van 9.844 tot 38.503!
- b. De vergrijzing is een factor van betekenis. Momenteel is ruim 8% van de Harderwijkse bevolking 65 jaar of ouder. Over 10 jaar is dit globaal te becijferen op bijna 15%. Over een reeks van jaren zal daarom het aantal begrafenissen een stijgende tendens te zien geven.
- c. Het aantal crematies/bijzettingen in het columbarium groeit enigszins. Momenteel wordt 20% van de overledenen gecremeerd. Vooralsnog levert de ontwikkeling door de jaren heen geen duidelijk beeld: een geleidelijke groei is aannemelijk.

Schetsverkenning

hoogsp. lijn

Totaal ca 6.9 ha

hoogsp. lijn

tennis

De Akker

- d. Op basis van de gegevens over retour ontvangen graven in de afgelopen 10 jaar blijkt dat het gemiddelde kan worden gesteld op 20 graven per jaar. Op termijn is een licht stijgende groei te verwachten.

Gebleken is dat op de huidige begraafplaats meer mogelijkheden zijn om van bestaande graven gebruik te maken. Als voorbeeld kunnen de familiegraven worden genoemd die langer bruikbaar zijn in verband met de mogelijkheid van bijzettingen.

- e. Er is sprake van dat de uitgiftetermijn van graven wordt aangepast. Oorspronkelijk kon men gedurende 30 jaar een grafruimte huren met periodieke mogelijkheid tot verlenging met steeds 10 jaar. Momenteel wordt gedacht aan de uitgifte van graven voor onbepaalde tijd. Dit houdt ook verband met de religieuze overwegingen van allochtone bevolkingsgroepen op dit punt.

Vorenstaande gegevens en factoren zijn in een rekenmodel uitgewerkt. Uitgangspunt voor dit rekenmodel is de huidige ontwikkeling, geëxtrapoleerd tot in de volgende eeuw. Met ingang van het jaar 2000 is een netto uitgifte van 80 graven per jaar uitgangspunt met een gemiddelde jaarlijkse groei van 6 graven, een stijging van het aantal begrafenissen met 3% per jaar. Samen met de factoren onder a t/m d leidt dit tot een verdubbeling van het totaal binnen 20 jaren.

3.2.2. Slotsom, conclusie en uitgangspunt

De slotsom bij het gepresenteerde rekenmodel is:

- eind 2012 is de eerste fase (2 ha ofwel 1.530 graven) van de nieuwe begraafplaats nagenoeg vol en zal de volgende fase benut moeten worden;
- eind 2020 is de tweede fase (ook 2 ha) vrijwel volledig benut;
- in 2027 is de volledige capaciteit van de nu aan te leggen begraafplaats benut.

Overigens wordt in deze berekening nog uitgegaan van het feit, dat nieuwe grafruimte al nodig zal zijn in het jaar 2000. Bij het nader bezien van deze problematiek is duidelijk geworden dat genoemde berekeningen zijn gebaseerd op een normaal voortgezet gebruik van de huidige begraafplaats. Daarom is op de bestaande begraafplaats gekeken naar de mogelijkheden het gebruik te intensiveren. Door hiervoor te kiezen kan de bestaande begraafplaats zo nodig tot uiterlijk begin 2003 voorzien in de noodzaak van nieuwe begraafplaatsen. Dit betekent dus dat in de praktijk de genoemde jaren maximaal een twee jaar kunnen opschuiven.

De conclusie is dus dat bij de al eerder genoemde oppervlakte van 7 ha - waarvan 6 ha beschikbaar is voor grafvelden - de capaciteit van deze nieuwe begraafplaats na ruim 25 jaar volledig benut zal zijn. Uitgangspunt is dan ook, dat de begraafplaats 'Elzenhof' ter grootte van 7 ha inclusief gebouwen en parkeren toereikend zal zijn voor ten minste 25 jaar.

3.3. Hoofdropzet.

Voor de begraafplaats is een schetsverkenning gemaakt. De grootte van de begraafplaats is 7 ha, toereikend voor 25 à 35 jaar. De begraafplaats is geschetst, ervan uitgaande dat de buurt Walstein 2A ooit zal worden afgebouwd. Op de ingevoegde schetsverkenning is te zien dat de structuur van de begraafplaats wordt gekenmerkt door een symmetrische en classicistische opzet, waardoor een overzichtelijk geheel ontstaat. Verder is te zien dat de structuur voor deze begraafplaats vooral bepaald wordt door de aanhaking aan de geprojecteerde lusvormige buurtontsluitingsweg van Walstein. Via een diagonaal gerichte hoofdruimte krijgt men zicht op een toegangsplein, alwaar geparkeerd kan worden.

De bebouwingsvlakken zijn direct nabij deze hoofdingang gesitueerd. Dit is gebeurd omdat bepaalde activiteiten losstaan van het begraven zelf. Te denken valt hierbij aan het gebruik van de eventuele aula (condoleances en herdenkingsdiensten). Te meer daar een deel van deze activiteiten in de avonduren zal plaatsvinden is het van belang de afstand tussen gebouwen en hoofdingang zo kort mogelijk te houden.

De voorgestelde nieuwe ontsluitingsweg haakt logisch aan op het nieuwe hoofdwegensysteem van Frankrijk, min of meer in het verlengde van de as Vondellaan-Walstein. De mogelijkheid is aanwezig om ter plaatse van de op de plankaart aangegeven plaatsen een ontsluitingspunt voor langzaam verkeer te realiseren. Langs de begraafplaats zelf is een opgaande afschermende beplanting gedacht. Naar aanleiding van ingekomen zienswijzen is de strakke aanhechting van de begraafplaats langs de Grensweg losgelaten en is hier in de eerste plaats aan een groene open ruimte gedacht met aangrenzend de bedoelde afschermende beplanting. Langs de Overkampsweg was in het ontwerpbestemmingsplan een bredere groenstrook gedacht om ter plaatse de mogelijkheid van opslag (dienstingang) te kunnen realiseren en aan het zicht te kunnen onttrekken. Inmiddels is een andere plaats voor deze opslag gevonden zodat de groenstrook alhier bij de vaststelling van het bestemmingsplan weer tot de normale proporties is teruggebracht.

Landschappelijk gezien markeert de 'groene' begraafplaats de historische overgang naar de Veluwezoom; vroeger maakte immers de zone met intensieve veehouderij deel uit van de Veluwe. De bochtige Elsweg vormde een soort van begrenzing. Deze bepaalt in feite de zuidrand van de begraafplaats; de noordrand wordt gedeeltelijk bepaald door de daar gelegen Bakkersweg; ongeveer halverwege deze weg vindt een verder ruimtebeslag in noordelijke richting plaats.

3.4. Openbaar vervoer en verkeersveiligheid en parkeren.

3.4.1. Openbaar vervoer.

De toekomstige begraafplaats zal per openbaar vervoer goed bereikbaar zijn. Deze zal op een loopafstand van ongeveer 400 meter van de halte voor de stadsbus (halfuursdienst) komen te liggen. Via de route van de stadsdienst is een goede aansluiting op de andere busdiensten en het N.S.-station gewaarborgd. Daarnaast is het mogelijk om met het huidige Stadsbus-aan-Huis-vervoer en/of de Treintaxi bij de ingang van de begraafplaats te worden gebracht en gehaald. Gesteld kan worden dat wat betreft de bereikbaarheid per openbaar vervoer er geen problemen worden verwacht.

3.4.2. Verkeersveiligheid.

De ontsluitende weg naar de begraafplaats zal worden uitgevoerd als verblijfsgebied. Dit betekent dat de maximumsnelheid 30 km/h zal worden. Ter plaatse van de aansluiting met de Krommekamp ontstaat een gelijkwaardige kruising waarbij middels een plateau de snelheid geremd zal worden. De voorgenomen uitbreiding van de woonwijk in zuidelijke richting vormt geen belemmering voor de ontsluiting van de begraafplaats omdat slechts sporadisch sprake zal zijn van extra verkeersbewegingen. De overige wegen in dit uitbreidingsplan zullen ook volgens het Duurzaam Veilig principe worden vormgegeven. Omdat dit principe in een verblijfsgebied menging van verkeersdeelnemers voorschrijft, worden er langs de ontsluitende weg geen aparte fietsvoorzieningen gelegd. De bereikbaarheid per fiets wordt overigens gewaarborgd omdat diverse vrijliggende fietspaden reeds zijn aangelegd. De begraafplaats is vanaf alle kanten per fiets goed bereikbaar.

3.4.3. Parkeren.

In het ASVV 1996 is als parkeernorm 30 plaatsen per eenheid opgenomen. Omdat uit ervaring met de huidige begraafplaats is gebleken dat dit aantal in veel gevallen onvoldoende is, worden er minimaal 60 parkeerplaatsen aangelegd. Daarnaast wordt er ruimte gereserveerd om, indien dit nodig is, extra parkeeraccommodatie aan te leggen. Op deze manier kan worden voorkomen dat foutief parkeren tot onveilige situaties zal leiden. Daarnaast zullen op het terrein zelf voldoende fietsenstallingsmogelijkheden worden gerealiseerd.

3.5. Juridische opzet.

3.5.1. Algemeen

De juridische vorm van dit bestemmingsplan is in hoofdzaak die van een globaal eindbestemmingsplan, overeenkomstig de mogelijkheden die de wetgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening biedt. Deze vorm is gekozen omdat er op zich voldoende inzicht bestaat over de gewenste stedenbouwkundige opzet, maar de indeling van de verkeersvoorzieningen en het terrein zelf in beginsel nog kan worden gekozen.

De hoofdvorm van het gebied ten opzichte van de omringende percelen is vastgelegd. Daarbij is de begrenzing en de breedte van de groenvoorzieningen (afschermende groenbeplanting) wel gedetailleerd en exact aangegeven. Dat geldt ook voor de bebouwingsvlakken binnen het plan-gebied. De nadere vormgeving en inrichting is flexibel.

De **plankaart** geeft door een combinatie van coderingen, arceringen en kleuren, de verdeling aan van de verschillende functies in de vorm van bestemmingen. In verband met het geven van voldoende duidelijkheid aan belanghebbenden is hierbij niet alleen gekozen voor een duidelijke afbakening van de bestemmingsvlakken maar zijn ook de bebouwingsvlakken aangegeven.

De **voorschriften** bevatten bepalingen omtrent het toegelaten gebruik en de toegelaten bebouwing. Tevens is een gebruiksbepaling opgenomen met als doel te verhinderen dat gronden en opstallen worden gebruikt in strijd met de opgenomen bestemming(en).

3.5.2. Onderhavig bestemmingsplan.

Hoofdstuk 1. Algemene en technische bepalingen.

In dit hoofdstuk zijn de gebruikelijke algemene bepalingen opgenomen, zoals die in beginsel in de voorschriften van alle bestemmingsplannen voorkomen.

De verderop in de voorschriften voorkomende begrippen zijn zo veel als mogelijk en wenselijk nader omschreven; over de wijze van meten wordt duidelijkheid gegeven en de dubbeltelbepaling heeft als doel te voorkomen dat grond bij het verlenen van volgende bouwvergunningen e.d. opnieuw wordt meegenomen. Aan deze laatste bepaling komt overigens vanwege de opzet van dit bestemmingsplan weinig toegevoegde waarde toe.

Hoofdstuk 2. Bestemmingen

Maatschappelijke doeleinden, begraafplaats

Via deze bestemming wordt primair de realisering van een begraafplaats met bijbehorende voorzieningen (aula) mogelijk gemaakt. Via een beschrijving in hoofdlijnen is met name de wijze van ontsluiting voor autoverkeer en voor langzaam verkeer geregeld.

Verblijfsdoeleinden

De bestemming is een zoals thans te doen gebruikelijk toe te passen globale eindbestemming, waarbinnen in een later stadium de verkeerstechnische situatie zal moeten worden ontworpen. Op deze wijze wordt het verkeerstechnisch ontwerp niet bij voorbaat aan banden gelegd. Bij deze bestemming ligt de nadruk op wegen met een geringe stroomfunctie en een voor autoverkeer niet-doorgaand karakter. Het gaat hier om de zogenaamde hoofdontsluitingsroute voor de begraafplaats.

Groenvoorzieningen

De bestemming Openbaar groen, plantsoen, berm en beplanting is in onderhavig plan vervangen door de thans te doen gebruikelijk toe te passen globalere bestemming Groenvoorzieningen, waarbinnen de inrichting en het specifieke gebruik nader kan worden bepaald. Primair moet hier worden gedacht aan afschermende beplanting.

Dat geldt niet voor het gebied dat binnen deze bestemming is aangeduid als 'Open groen ruimte'. Dit gebied - grenzende aan de Grensweg - zal primair een open karakter dienen te krijgen met hooguit in grote hoofdzaak laagblijvende beplanting. In de voorschriften is deze openheid gewaarborgd; wel is de mogelijkheid geopend incidenteel hogere beplanting aan te brengen. Daarbij kan b.v. worden gedacht aan een plantsoen met hier en daar een boom of struik.

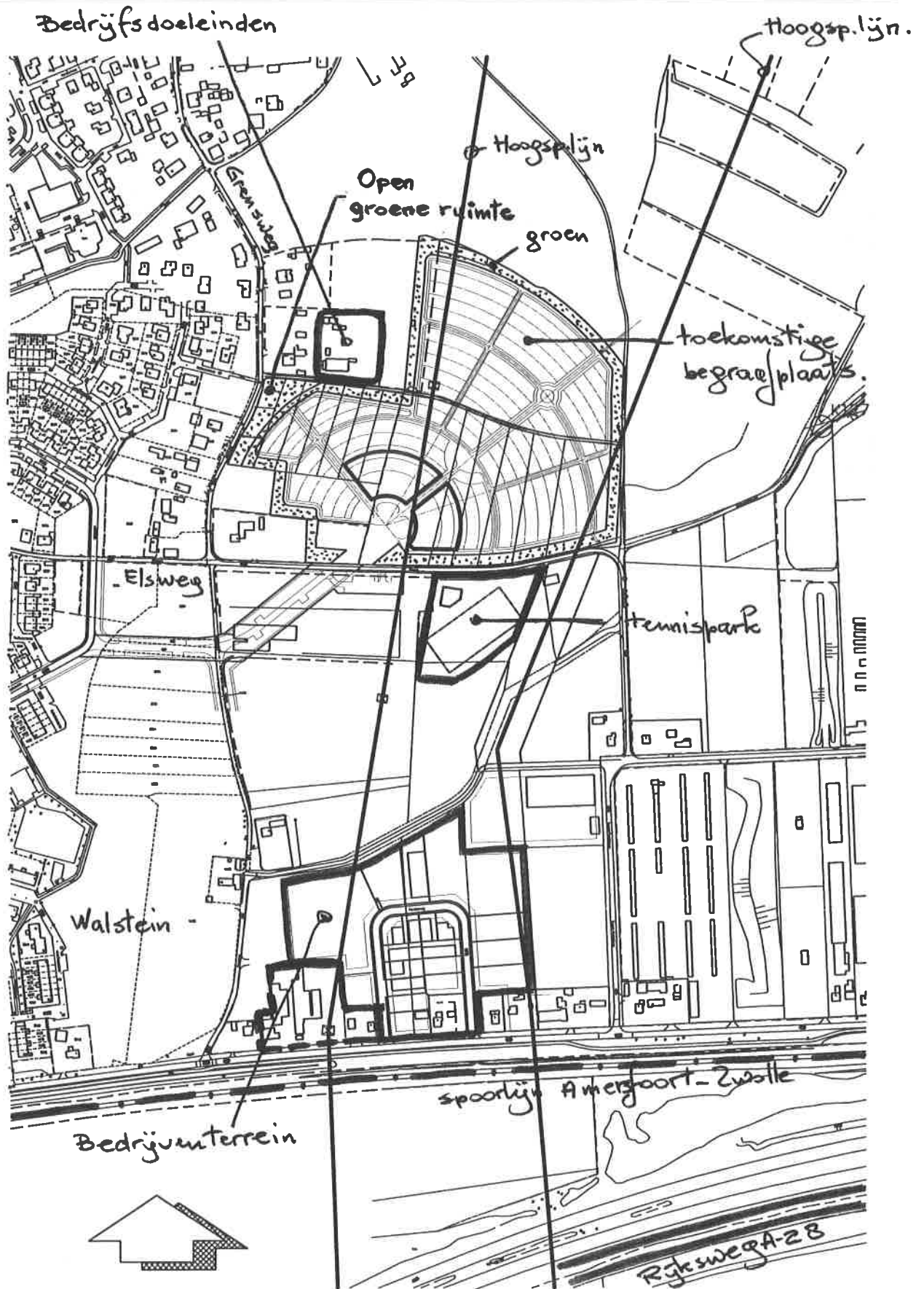
4. UITVOERBAARHEIDS- EN REALISERINGSASPECTEN

4.1. Akoestische aspecten

Het plangebied bevat geen geluidsgevoelige bestemmingen in de zin van de Wet geluidhinder, en is derhalve akoestisch uitvoerbaar. Er speelt ten aanzien van een begraafplaats echter wel de behoefte aan rust. Hoewel de tijd voorbij is, dat begraafplaatsen bij voorkeur ver van de woonbebouwing werden gesitueerd moet wel worden voorkomen, dat op een begraafplaats te veel geluid doordringt. Het streven is een geluidbelasting van niet meer dan 40 dB(A), terwijl een geluidbelasting van meer dan 45 db(A) zo veel als mogelijk moet worden voorkomen (Inspectierichtlijn lijkbezorging d.d. februari 1993 van de Hoofdinspecteur van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu. In dit opzicht zijn hier twee factoren aan de orde, die geluid(overlast) op de begraafplaats kunnen veroorzaken, te weten:

- de spoorlijn Amersfoort-Zwolle;
- het bedrijfsterrein van een aannemer aan de Grensweg/Bakkersweg;
- de aanwezigheid van stedelijke functies (tennispark en hondensportvereniging).

Op bijgevoegde situatietekening is de begraafplaats met de spoorlijn en het betreffende bedrijfsterrein op schaal 1 : 5000 aangegeven.

SCHAAL 1:5000

Voor wat betreft de spoorlijn Amersfoort-Zwolle geldt dat de afstand van deze spoorlijn tot aan de meest zuidelijk gelegen punt van de locatie Elsweg ruim 450 meter bedraagt. Dit is dus gemeten vanuit het meest in de nabijheid van de spoorlijn gedachte gedeelte van de begraafplaats. Meting vanuit andere gedeelten van de locatie Elsweg levert al snel een andere maatvoering op. Vanaf het midden van deze locatie gemeten is de afstand ruim 600 meter en de meest noordelijke punt ligt op ruim 750 meter. In het gebied tussen locatie Elsweg en spoorlijn is/wordt gedacht aan een veelheid van functies (woningbouw, bufferzone, tennisbanen, hondensportvereniging, manage, ambachtelijk bedrijventerrein) die de thans aanwezige betrekkelijke openheid van dit gebied sterk zullen verminderen. Reeds nu kan niet worden gesteld, dat de treinenloop storende invloeden heeft op de locatie Elsweg. Alleen al de gedachte groenafscherming rond een begraafplaats zal de situatie enigszins doen verbeteren. Uit een geluidsberekening blijkt, dat de gemiddelde geluidbelasting in verband met de spoorlijn op de locatie Elsweg ten hoogste 50 dB(A) bedraagt. Hierbij dient met nadruk te worden gesteld dat hierbij is uitgegaan van de huidige vrije veldsituatie. Zoals hiervoor al is weergegeven zullen de diverse veranderingen in dit gebied zorgen voor een aanmerkelijk gunstiger situatie. Tenslotte mag hier niet onvermeld blijven, dat het karakter van de treinenloop met zich meebrengt dat hier sprake is van een periodieke geluidbelasting. Overigens zullen treinen in de naaste toekomst steeds minder geluid produceren. Reeds nu is dit verschil merkbaar tussen nieuw materieel (b.v. IC3 en IC4) en de oudere nog rijdende treinen (b.v. plan T en V).

Voor wat betreft laatstgenoemd bedrijfsterrein: dit terrein is gelegen in het bestemmingsplan 'Buitengebied III', bestemd voor 'bedrijfsdoeleinden' ten behoeve van een aannemersbedrijf. De oppervlakte van dit perceel is groot ongeveer 3.750 meter en grenst met een lengte van ongeveer 50 meter direct aan de Bakkersweg. Hierbij is op de plankaart wel aangegeven dat 10 meter hiervan dient te bestaan uit een groensingel. Inmiddels is voor dit bedrijventerrein een melding gedaan op grond van de milieuwetgeving. Eén van de eisen waaraan de bedrijfsvoering zal moeten voldoen is dat het zgn. referentieniveau (= het bestaande achtergrondgeluidniveau in deze omgeving) op 50 meter uit de grenzen van dit bedrijfsterreintje niet mag worden overschreden. Genoemd achtergrondniveau zal hier - uitgaande van de Circulaire industrie lawaai - ± 40 dB(A) bedragen (=landelijke omgeving). De kortste afstand van bedrijfsterrein enerzijds naar de bestemming waar daadwerkelijk mag worden begraven bedraagt 12 meter. Het gemiddelde geluidsniveau veroorzaakt door het aannemersbedrijf zal hier - uitgaande van het referentieniveau op 50 meter uit de grenzen van het bedrijfsterrein - maximaal ongeveer 52 dB(A) bedragen.

Hierbij moet echter het volgende worden bedacht: ook langs de Bakkersweg zal allereerst een strook met afschermend groen worden aangelegd met een breedte van 8 à 9 meter. Voorts is het de bedoeling, dat niet direct achter deze groenstrook op de begraafplaats zelf zal worden begraven maar dat eerst langs deze groenstrook een pad wordt aangelegd. De eerste graven zullen dan ook op niet dichters dan 15 meter van de bedrijfsbestemming worden aangelegd. Als zodanig kan worden gesteld, dat dit bedrijfsterreintje minder gunstig is gelegen ten opzichte van de begraafplaats maar dat gelet op de beperkte uitstraling hiervan op de begraafplaats van een aanvaardbare situatie kan worden gesproken.

De aanwezigheid van enige stedelijke functies houdt vooral verband met de situering van deze begraafplaats die aan het stedelijk gebied wordt gehecht. Niet ontkend kan worden dat deze situering enig geluid met zich meebrengt. Dit is op zich een logisch gevolg van deze situering. Daarbij moet overigens wel worden bedacht dat de activiteiten op deze naast de begraafplaats liggende terreinen als vrije tijdsbesteding moeten worden gezien en als zodanig uitsluitend of in grote hoofdzaak zullen plaatsvinden op tijden dat op de begraafplaats niet wordt begraven.

4.2. Bodem

4.2.1. Algemeen

Voor de vaststelling van een bestemmingsplan dient in verband met de uitvoerbaarheid een reëel beeld aanwezig te zijn van de bodemkwaliteit. Ingevolge artikel 9 van het Besluit Ruimtelijke Ordening dient met name onderzoek te worden verricht naar eventuele verontreinigingen van gronden waaraan een nieuwe bestemming wordt gegeven.

Overigens moet worden opgemerkt, dat conform de Woningwet en de bouwverordening voor de meeste individuele bouwlocaties door middel van een bodemonderzoek aangetoond moet worden dat de kwaliteit van de bodem voldoet aan de eisen van de milieuwetgeving, voordat een bouwvergunning verleend kan worden.

In het kader van een bestemmingsplan is het doel van het onderzoek te kunnen beoordelen of de uiteindelijke bodemkwaliteit van de locatie zodanig is, dat de daarop te realiseren bestemming uit oogpunt van volksgezondheid en milieu aanvaardbaar mag worden geacht. De resultaten van het onderzoek en de daarop gebaseerde besluitvorming dienen uit de plantoelichting te blijken, en vormen de basis voor de provinciale toetsing van het plan op dit punt. Bij het aan de provincie ter goedkeuring aanbieden van het bestemmingsplan dient het onderzoeksrapport te worden meegezonden.

Overeenkomstig het gestelde in het Bouwbesluit (1992) wordt in principe uitgegaan van verkennend bodemonderzoek gebaseerd op de Nederlandse Voornorm (NVN 5740). Deze norm bestaat uit een vooronderzoek (historisch onderzoek) en een feitelijk bodemonderzoek (veldonderzoek). Indien het verkennend onderzoek uitwijst dat sprake is van enige vorm van verontreiniging kan nader onderzoek noodzakelijk zijn, waaruit blijkt dat:

- risico's eventueel door sanering tot een verwaarloosbaar niveau (onder de streefwaarde) zijn of worden teruggebracht voordat met de planuitvoering een begin kan worden gemaakt, of:
- weliswaar in de eindsituatie sprake zal blijven van een (rest)verontreiniging (boven de streefwaarde), doch als gevolg van locatiespecifieke omstandigheden gegronde redenen aanwezig zijn om van sanering af te zien, en dat (zo nodig door aanvullende maatregelen) uiteindelijk een verantwoorde eindsituatie ontstaat.

De gemeentelijke verantwoordelijkheid staat voorop bij de vaststelling of de uiteindelijke bodemkwaliteit aanvaardbaar mag worden geacht. De gemeentelijke afweging wordt in het kader van de goedkeuringsprocedure van het bestemmingsplan door Gedeputeerde Staten marginaal getoetst. Dit betekent dat wordt beoordeeld of de gemeente gelet op de hiervoor genoemde afwegingsaspecten in redelijkheid heeft kunnen komen tot haar besluit.

4.2.2. Resultaten bodemonderzoek

Op de betreffende terreinen zal (eventueel bij aankoop) verkennend bodemonderzoek conform NVN 5740 worden uitgevoerd. Eventueel zal een verhoogde intensiteit worden aangehouden vanwege de grote oppervlakte. Op de te bebouwen terreindelen zal de gebruikelijke intensiteit worden aangehouden. Grondverwerving

Van de benodigde grond is momenteel al een 2 ha in handen van de gemeente. Voor wat betreft de nog niet in handen van de gemeente zijnde gronden met de bestemming 'Verkeersdoeleinden' is met de huidige eigenaren overeenstemming bereikt. Voor de overige gronden zijn de onderhandelingen gaande. Daarbij is de nadruk met name gelegen op de 1^e fase, te weten de gronden die het dichtst zijn gelegen bij de geprojecteerde ingang van de begraafplaats.

4.3. Archeologie.

4.3.1. Algemeen/provinciaal beleid.

Archeologie krijgt steeds meer aandacht. Dit houdt ook verband met het Verdrag van Malta en de daaruit voortvloeiende verplichtingen voor gemeenten. De instandhouding en bescherming van het archeologisch erfgoed moet in een bestemmingsplan op voldoende wijze zijn gewaarborgd. Door ondertekening van het Verdrag van Malta heeft Nederland zich verplicht tot het tijdig betrekken van de archeologische belangen bij plannen met ruimtelijke planologische aspecten. Volgens genoemd verdrag is archeologisch onderzoek alleen verplicht bij zogenaamde VINEX-locaties, MER-plichtige locaties en archeologische monumenten.

Wanneer bij de planvorming archeologische aspecten zijn betrokken kan onderzoek, voorafgaande en tijdens de planvorming inzicht geven in het bodemarchief en basis zijn voor de wijze waarop met het archeologisch erfgoed wordt omgegaan. Een belangrijk richtsnoer om te bepalen of bij de ontwikkeling van een plan gebieden van (potentieel) archeologisch belang in het geding zijn c.q. archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd wordt gevormd door de Archeologische Monumentenkaart Gelderland & Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW). Deze "Archeologische Monumentenatlas" is door de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in opdracht van de provincie Gelderland in 1998 opgesteld middels de actualisering van een archeologische meldingskaart uit 1987. Dit materiaal zal door de provincie bij de toetsing van gemeentelijke bestemmingsplannen op het onderdeel archeologie worden gebruikt.

Op grond van de Archeologische Monumentenkaart (AMK) kan worden geconcludeerd, dat zich binnen het plangebied geen bekende archeologisch waardevolle monumenten bevinden. Deze AMK geeft evenwel aan waar zeker archeologische waarden in het geding zijn en is nadrukkelijk geen vrijbrief die weergeeft dat buiten de aangeduide gebieden zeker geen archeologische waarden in het geding zijn. Het is bekend dat zich in de bodem nog vele onbekende archeologische waarden bevinden. Met behulp van al bekende vindplaatsen en de bodemkundige opbouw van een gebied kunnen hierover voorspellingen worden gedaan. Voor wat betreft de Veluwe geldt dat de randgebieden tussen hoog en laag voor bewoning het meest in trek waren: de gronden met de beste vochtthuishouding, langs de randen van de Veluwe of bij andere minder droge delen zijn het eerst bewoond. Derhalve zijn de randen van de Veluwe, langs de flanken van de stuwwallen, en de relatief lagere stuwwallen tussen onder meer Kootwijk en Harderwijk gebieden met een hoge archeologische potentie. Mede op basis hiervan in relatie tot de bekende vindplaatsen is de IKAW uitgebracht.

Op deze IKAW komen de gebieden met hoge, middelhoge of lage verwachtingswaarde voor. Het provinciale beleid houdt in, dat in bestemmingsplannen de instandhouding en bescherming van het archeologisch erfgoed op voldoende wijze dient te zijn gewaarborgd. Aandachtspunt bij toetsing is de zorg voor het archeologische erfgoed, behoud/conservering in de bodem ter plaatse. Waar mogelijk dient de planvorming zodanig plaats te vinden dat ongestoorde instandhouding wordt verzekerd. Indien het bestemmingsplan de mogelijkheid van verstoring creëert van op grond van de Archeologische Monumentenkaart bekende of op grond van de IKAW onbekende (te verwachten) archeologische waarden, dient aangegeven te worden hoe te zijner tijd bij feitelijke verstoring met die archeologische waarden wordt omgegaan, dat wil zeggen wie de kosten draagt van het vereiste vooronderzoek en een eventuele archeologische opgraving.

4.3.2. Archeologische situatie plangebied.

Het onderhavige plangebied heeft volgens de IKAW in zijn geheel een hoge verwachtingswaarde. Als zodanig is een aanvullend archeologisch onderzoek (bodemkarteringsonderzoek) op zich zeer gewenst.

Alleen zal nog wel in het kader van het opstellen van een archeologiebeleid voor deze gemeente (onder meer en zo nodig) moeten worden bepaald waar Harderwijk prioriteiten legt. Op basis van dat beleid kan uiteindelijk worden bepaald of een aanvullend onderzoek alhier tot de mogelijkheden behoort. Indien deze vraag bevestigend kan worden beantwoord, zal dit onderzoek plaatsvinden zodra deze gronden door de gemeente in eigendom zijn verkregen en ruim voordat de desbetreffende bestemming zal worden gerealiseerd. De kosten van dit onderzoek zullen alsdan voor rekening van de opdrachtgever i.c. de gemeente Harderwijk komen.

4.4. Economische uitvoerbaarheid

In het kader van het rapport 'Locatiekeuze en Schetsverkenning Begraafplaats' van de werkgroep Nieuwe Begraafplaats heeft een financiële vergelijking tussen twee locaties plaatsgevonden, te weten de thans gekozen locatie aan de Elsweg en de locatie in Drielanden (Kreek). Enerzijds zijn de investeringen in de beschouwingen betrokken, die bestaan uit onder meer verwerving, het aanleggen van de begraafplaats en het oprichten van dienstruimten, waaronder een columbarium en een aula. Op basis hiervan zijn de kapitaallasten berekend die zijn opgenomen in de berekening van de exploitatiekosten. Ook is een gefundeerde inschatting gemaakt van het aantal begrafenissen.

Uit deze capaciteitsberekening is af te leiden dat het gemiddelde aantal begrafenissen over de komende 25 jaar zal toenemen met rond 30% hetgeen neerkomt op een gemiddelde van 260 begrafenissen per jaar. De jaarlijkse kosten zijn vervolgens gedeeld door dit aantal begrafenissen. Dit laat de kosten per begrafenis zien. Deze kosten zijn aanzienlijk hoger dan thans te doen gebruikelijk. Hoewel ook andere gemeenten in deze regio extra investeringen zullen moeten doen om een grotere uitgifte van graven mogelijk te maken is het wel zaak op een creatieve wijze te streven naar kostenbesparingen in de uitvoering, te zoeken in bijvoorbeeld de wijze van aanleg (onder andere aula en dienstruimten).

4.5. Fasering.

Het fasenplan is met name opgezet om in ieder geval zeker te stellen dat op relatief korte termijn in een eerste fase voldoende grond beschikbaar is voor de hoofdbebouwing van de begraafplaats en een gebied met voldoende mogelijkheid om de komende jaren te begraven. Het is echter logisch om al verder te kijken en te bezien of hier wel een begraafplaats kan worden gerealiseerd die de komende 25 tot 30 jaar naar verwachting in de behoefte kan voorzien. Dit blijkt mogelijk. De thans aan de orde zijnde fasering is op de nevenstaande tekening aangegeven. De verwerving van gronden is primair gericht op de eerste fase. Inmiddels wordt van gemeentewege getracht om alle gronden ten zuiden van de Bakkersweg zo snel mogelijk te verwerven. Dit betekent, dat alsdan alle gronden voor de eerste fase, maar ook reeds gronden voor de 2^e en 3^e fase, zijn/worden verworven. Daarna zal aansluitend worden getracht de gronden ten noorden van de Bakkersweg te verwerven (2^e en 3^e fase). Dit houdt dus in, dat het de bedoeling is om de gronden voor de begraafplaats op relatief korte termijn te verwerven. Vervolgens zal in combinatie met de 1^e fase of vrij snel daarna in ieder geval de hoofdstructuur van de begraafplaats worden aangelegd, dat wil zeggen dat met name de laanbeplanting en de omringende afschermdende beplanting zal worden gerealiseerd. Op die manier krijgt deze beplanting de gelegenheid uit te groeien. Dat de 2^e en met name de 3^e fase pas in latere jaren voor begraven nodig is doet hieraan niets af of toe. Ter voorkoming van verdere misverstanden is het een goede zaak deze toelichting op de fasering nog eens nadrukkelijk in de toelichting van het bestemmingsplan zelf op te nemen.

5. OVERLEG EN INSPRAAK

5.1. Overleg ex artikel 10 BRO

De volgende instanties zullen bij het artikel 10-overleg worden betrokken:

1. Inspecteur voor de Volkshuisvesting.
2. Inspecteur voor de Ruimtelijke Ordening.
3. Provinciaal bestuur Gelderland.
4. Regionale inspectie milieuhygiëne Gelderland.
5. Regiokantoor NUON.
6. Directie N.V. Waterleidingsmij. Gelderland.
7. Directie van de N.V. Gamog.
8. Commandant van de brandweer.
9. Chef basiseenheid politie Harderwijk.
10. Bestuur waterschap Veluwe.

Reacties zijn binnengekomen van de onder 2, 3, 6, 7 en 10 genoemde instanties. Deze reacties zijn als bijlage toegevoegd. Hieronder zijn de reacties kort samengevat en vervolgens voorzien van commentaar. Het tussen haakjes geplaatste nummer verwijst naar de hierboven genoemde nummering van de aangeschreven instanties.

- A. Het plangebied is gelegen in de nabijheid van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ruimtelijke ingrepen in de onmiddellijke nabijheid van het kerngebied zijn niet toegestaan. De ontwikkeling van een begraafplaats staat dan ook op gespannen voet met het rijksbeleid, zoals vervat in het Structuurschema Groene Ruimte. Daarnaast zijn stedelijke uitloopgebieden vooral bedoeld voor openluchtrecreatie en dienen ook als zodanig te worden ingericht. Ruimtegebruik voor een stedelijke functie hoort daar niet thuis.(2).
- B. De concrete realisering van de toekomstige woningbouw in Walstein is nog niet duidelijk en is onder meer afhankelijk van de relatie met de stankzone van de eendenhouders. Duidelijkheid is gewenst omdat de gemeente als algemeen uitgangspunt aangeeft dat de begraafplaats bij voorkeur een goede relatie moet hebben met het woongebied (3).
- C. Er zal in het plan meer aandacht moeten worden besteed aan de locatie van een (eventueel) crematorium ten opzichte van de aan te houden afstand tot woningen en aan de tijdsduur die mensen verblijven binnen een hinderafstand van het crematorium (3).
- D. In de toelichting (3.1.3.) krijgen een aantal eisen geen aandacht omdat deze alleen van belang zouden zijn in het kader van de aanleg en het beheer. Ontwatering van deze grondwatertrap IV (G'T IV)-gronden is evenwel gezien het provinciaal beleid niet acceptabel door middel van diepdrainage of pompen van water. Dat betekent dat deze gronden dus moeten worden opgehoogd hetgeen in het bestemmingsplan moet worden uitgewerkt. Ook moet worden nagegaan of ontheffing nodig is van het waterschap Rijn en IJssel in verband met de invloed op de waterkering (veiligheid) (3).
- E. Voor beheersing van het grondwaterpeil is drainage maar ook ophoging aangegeven als een mogelijkheid. Het waterschap heeft voorkeur voor ophoging. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met eventuele toekomstige grondwaterstandverhogingen vanwege vermindering van grondwateronttrekkingen. Drainage is slechts noodzakelijk voor het afvangen van mogelijk verontreinigd grondwater. De drainage dient derhalve zodanig te worden aangelegd dat grondwaterstandverlaging wordt voorkomen. In dit verband dienen wijzigingen te worden aangebracht in onderdeel 3.1.1. van de toelichting, te weten: onder 2 laatste regel en 3a laten vervallen. Hier toevoegen: de drainage zal niet dieper mogen bemalen dan 10 centimeter boven het gemiddeld hoogste grondwaterpeil (10).

- F. Gegevens over de bereikbaarheid van de begraafplaats met het openbaar vervoer ontbreken. Dat geldt in algemene zin ook voor wat betreft de effecten voor het verkeer en vervoer en samenhangende zaken, zoals verkeersveiligheid en parkeren. Overleg met de dienst WVV over dit onderdeel wordt aangeraden (3).
- G. Enige opmerkingen over de voorschriften en de plankaart (3).
- H. Binnen de grenzen van het plan bevinden zich drinkwaterhoofdleidingen. Het verzoek is rekening te houden met de rooilijn van de geprojecteerde bebouwing (minimaal 5 meter uit het hart van de leiding), diepwortelende beplanting (niet binnen 2,5 meter uit het hart van de leiding, het vermijden van ophogingen en ontgravingen boven bestaande leidingen en het waar nodig in het bestemmingsplan reserveren van een leidingstrook die voldoet aan deze voorwaarden waarbij de leidingstrook buiten de rijbaan geprojecteerd moet worden, bij verharding van de strook alleen een elementen verharding wordt toegepast en in de gereserveerde strook geen parkeerplaatsen geprojecteerd mogen worden 6).
- I. Aangrenzend in het betreffende gebied ligt een gasinfrastructuur voor de bestaande bebouwing waarmee bij de voorbereiding van dit bestemmingsplan rekening dient te worden gehouden (7).

Als commentaar kan het volgende dienen:

- A. Terzake zijn bij de betreffende instantie misverstanden gerezen betrekking hebbende op de exacte locatie en de inrichting van de omgeving hiervan. Inmiddels is dit zowel met de inspecteur als met het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Oost, kortgesloten. Deze laatste instantie had de betreffende toetsing van het voorontwerp-bestemmingsplan namelijk verricht. Om LNV een beter inzicht te geven is alsnog het betreffende plan aan dit ministerie gefaxt. Hierop is bij monde van de heer Waller op 4 september 1998 het volgende telefonisch bevestigd:
- * het plangebied valt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur;
 - * het plangebied valt niet in een in de relatienota aangewezen 'gevoelig gebied';
 - * het plangebied valt wel in een gebied waaraan in het Streekplan Gelderland bepaalde groene kwalificaties zijn gegeven. Dit is echter geen reden om een begraafplaats op deze locatie af te wijzen. Na een vergadering op 15 september jongstleden is dit door de heer Waller nog eens bevestigd.
- Conclusie kan dan ook zijn, dat de gegeven reactie als niet geschreven kan worden beschouwd. Wel is afgesproken, dat het ministerie van LNV voortaan - meer dan tot nu toe het geval is geweest - in het vooroverleg zal worden betrokken.
- B. Aan de realisering van de toekomstige woningbouw in Walstein (plan Walstein 2A) wordt momenteel gewerkt. De stankproblematiek is in onderzoek. Het bestemmingsplan voor dit gebied zal - mede in verband met een in dit gebied gevestigd voorkeursrecht - uiterlijk in de maand april 1999 in ontwerp ter inzage gaan. Dit bestemmingsplan zal gaan voorzien in woningbouw in dit gebied.
- C. Enige tijd is met de gedachte gespeeld om ook de vestiging van een crematorium op deze plaats planologische mogelijk te maken. Onder meer vanwege het behoefte-element is hiervan uiteindelijk afgezien. De bestemmingsplankaart, de voorschriften en de toelichting zijn hierop alleen toegespitst op een begraafplaats. Abusievelijk is op één plaats in de toelichting blijven staan dat het zou gaan om een begraafplaats annex crematorium. Inmiddels is ook dit gecorrigeerd. De nu aan de orde zijnde locatie betreft dus alleen de realisering van een begraafplaats. Dit betekent dat het hier gestelde omtrent een crematorium verder buiten beschouwing kan blijven.
- D. Aan dit aspect is inmiddels aandacht besteed in de toelichting onder 3.1.3. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.
- E. Aan dit aspect is inmiddels aandacht besteed in de toelichting onder 3.1.3. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

F. Openbaar vervoer.

De toekomstige begraafplaats zal per openbaar goed bereikbaar zijn. Deze zal op een loopafstand van ongeveer 400 meter van de halte voor de stadsbus (halvuursdienst) komen te liggen. Via de route van de stadsdienst is een goede aansluiting op de andere busdiensten en het N.S.-station gewaarborgd. Daarnaast is het mogelijk om met het huidige Stadsbus-aan-Huis-vervoer en/of de Treintaxi bij de ingang van de begraafplaats te worden gebracht en gehaald. Gesteld kan worden dat wat betreft de bereikbaarheid per openbaar vervoer er geen problemen worden verwacht.

Verkeersveiligheid.

De ontsluitende weg naar de begraafplaats zal worden uitgevoerd als verblijfsgebied. Dit betekent dat maximumsnelheid 30 km/h zal worden. Ter plaatse van de aansluiting met de Krommekamp ontstaat een gelijkwaardige kruising waarbij middels een plateau de snelheid geremd zal worden. De voorgenomen uitbreiding van de woonwijk in zuidelijke richting vormt geen belemmering voor de ontsluiting van de begraafplaats omdat slechts sporadisch sprake zal zijn van extra verkeersbewegingen. De overige wegen in dit uitbreidingsplan zullen ook volgens het Duurzaam Veilig principe worden vormgegeven. Omdat dit principe in een verblijfsgebied menging van verkeersdeelnemers voorschrijft, worden er langs de ontsluitende weg geen aparte fietsvoorzieningen gelegd. De bereikbaarheid per fiets wordt overigens gewaarborgd omdat diverse vrijliggende fietspaden reeds zijn aangelegd.

De begraafplaats is vanaf alle kanten per fiets goed bereikbaar.

Parkeren.

In het ASVV 1996 is als parkeernorm 30 plaatsen per eenheid opgenomen. Omdat uit ervaring met de huidige begraafplaats is gebleken dat dit aantal in veel gevallen onvoldoende is, worden er minimaal 60 parkeerplaatsen aangelegd. Daarnaast wordt er ruimte gereserveerd om, indien dit nodig is, extra parkeeraccommodatie aan te leggen. Op deze manier kan worden voorkomen dat foutief parkeren tot onveilige situaties zal leiden. Daarnaast zullen op het terrein zelf voldoende fietsenstallingsmogelijkheden worden gerealiseerd.

G. Met deze opmerkingen is rekening gehouden.

- H.** In het noordwestelijk gedeelte van het plangebied langs de Grensweg ligt over een kort gedeelte (ongeveer 18 meter) een drinkwaterhoofdleiding, die valt binnen de bestemming 'Groenvoorzieningen'. Verleggen of vervangen van deze leiding is in verband met deze bestemming niet nodig. Van rooilijnen op deze plaats is geen sprake. Deze grond zal van gemeentewege worden ingericht en onderhouden zodat ook ter zake van de wijze van beplanting rekening kan worden gehouden met de belangen van het waterbedrijf. Van ontgravingen of ophogingen is ook geen sprake. Het is dan ook niet nodig in het bestemmingsplan terzake een leidingstrook te reserveren.
- I.** Er loopt een gasleiding in de berm van de Grensweg. Deze loopt voor een klein gedeelte langs de grens van dit bestemmingsplangebied. Vervolgens kruist deze leiding de geprojecteerde ontsluitingsweg. Wel zal de Grensweg bezuiden de Elsweg naar verwachting in het kader van het nieuwe bestemmingsplan voor het toekomstige woningbouwgebied Walstein 2A ophouden te bestaan. Dit kan/zal betekenen dat ook deze gasleiding zal moeten worden verlegd. Dat is echter als zodanig geen item voor het onderhavige bestemmingsplan maar zal moeten worden gezien bij het opstellen en uitwerken van meergenoemd bestemmingsplan voor de uitbreiding van de woningbouw in Walstein.

5.2. *Inspiraak*

Het voornemen om hier te komen tot de realisering van een begraafplaats heeft in de vorm van de studie 'Locatiekeuze en schetsverkenning Begraafplaats' ter inzage gelegen met de mogelijkheid een inspraakreactie te geven in de periode 9 mei tot en met 5 juni 1996. Er zijn vier inspraakreacties binnengekomen.

Overeenkomstig de gemeentelijke 'Inspraak- en participatieverordening' is terzake een 'Eindverslag inspraak nieuwe begraafplaats (locatie Elsweg)' vastgesteld (26 november 1996). Op basis van de verkregen inspraakresultaten is de conclusie dat tegen de locatie Elsweg geen zwaarwegende bedenkingen zijn ingebracht. Door de insprekers zijn geen gegronde redenen genoemd die moeten leiden tot het intrekken of wijzigen van het beleidsvoornemen om een begraafplaats te ontwikkelen op de locatie Elsweg. Wel is aan de hand van de inspraakreacties duidelijk geworden, dat er bij de ontwikkeling van een bestemmingsplan voor deze locatie met name aan de volgende aspecten de nodige aandacht zal moeten worden besteed:

1. de juiste begrenzing dan wel gefaseerde aanleg van de begraafplaats mede in verband met de (on)mogelijkheden voor grondcompensatie;
2. de eventuele (parkeer)overlast in verband met enige op de begraafplaats gedachte toegangen voor voetgangers. Voorkomen zal moeten worden dat deze toegangen ongewild gaan fungeren als (semi)hoofdingang tot de begraafplaats;
3. de aanwezigheid van een bedrijventerreintje van een aannemer aan de Grensweg.

Thans kan hierop nog het volgende worden opgemerkt:

1. Het onderhavige bestemmingsplan voorziet in het planologisch mogelijk maken van de realisering van de Elzenhof op deze plaats. Daarbij is inmiddels wel duidelijk, dat het gehele terrein niet direct benodigd zal zijn. Er zal dus uitgegaan worden van een gefaseerde aanleg in twee of drie tranches. Daarbij zal om begrijpelijke redenen worden begonnen bij en nabij de hoofdingang. Het betekent dus ook, dat niet alle gronden ineens behoeven te worden verworven. Van de benodigde 7 ha is inmiddels een 2 ha in gemeentehanden. Bij de verdere verwerving zal ook aan de orde gaan komen de mate waarin eigenaren compensatie verlangen. Deze compensatie kan worden gegeven op een nieuw aan te leggen volkstuinen-complex in de Groene Zoom van Drielanden.
2. Het bestemmingsplan voorziet zo veel als mogelijk hierin. Door de gedachte aparte hoofdontsluiting zal in ieder geval het officiële verkeer via deze toegang naar de Elzenhof worden geleid. Daarnaast is een dienstingang aan de Elsweg gedacht. De overige drie tot de Elzenhof gedachte toegangen zijn op de plankaart aangeduid met 'Mogelijk ontsluitingspunt langzaam verkeer'. Via deze ontsluitingspunten zal men de Elzenhof alleen te voet kunnen betreden. Ondanks alle maatregelen om te voorkomen dat verkeer via de Grensweg en/of de Elsweg de officiële hoofdtoegang tot de Elzenhof kan bereiken bestaat natuurlijk altijd de kans dat er autoverkeer stopt nabij de voetgangerstoegangen tot de begraafplaats om van daaruit de Elzenhof te voet te betreden. Met name op de Grensweg kan dit - vanwege de aangrenzende woningen en de belemmering van de doorgang op de Elsweg - wellicht tot problemen aanleiding geven. In dat geval zal zo nodig via een verkeersmaatregel aan deze overlast een halt moeten worden toegeroepen.
3. Hiervoor is aan dit onderdeel onder 4.1. al de nodige aandacht besteed.

Het inspraakverslag is als bijlage toegevoegd.